

TOVERI

Linnän suomalaisen työväenliikkeen lehti, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI K. E. HEIKKINEN
A. B. MARELA

TOVERI

(THE COMRADE)
The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workers' Publishing Society.

Ilmestysmaksu 40c palstatuolta. Kuuilmoitukset \$1.50 kerta ja muistovärsyllä \$2.00 kerta. Kihlaus, syntymä- ja avioliittoi-ilmoitukset 50c kerta. Hainnantoilmoitukset 25c kerta, naimenmuuttoi-ilmoitukset 1.50 kerta, avioeroilmoitukset \$1.00 kerta. Seisaut ilmoitukset sopimukseen mukaan. Satunnaisia ilmoituksia tulee rahan seurata mukana. Englanninkielistä suomenaasta vapaasti.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa: Yksi vuosikerta, \$4.00 6 kuukautta, \$2.25 3 kuukautta, \$1.35 1 kuukausi, .50
Suomen ja muulle ulkomaille: Yksi vuosikerta, \$5.50 6 kuukautta, \$3.50 3 kuukautta, \$2.00 1 kuukausi, .75
SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year, \$4.00 Six months, \$2.25
Three months, \$1.35 One month, .50

Kun orjat nukkuvat

Erät suomalaiset porvarilehdet kertovat suurella tohinalla, miten surullisen kuuluisan Calumet & Hacla kaivosyhtiön työläisille on annettu "metalleja". Herra MacNaughton, joka tässä takavuosina tarjoi työläisille perunankuoria, selittää niiden olevan varsin sopivia sellaisille jotka hänelle olivat työskennelleet, on nyt jakanut työläisille 100 "metallia". Kun kirjoittajat mainitsevat nimenomaan, että "metallit" ovat olleet kultaa, hopeaa ja pronssia, niin ei kai ole kysymys lyijykuulista — tällä kertaa. Lyijykuulat säästetään siihen aikaan kun sikäläisen työväestö taas nousee vaatimaan palkankorotusta; silloin tarjotaan uudelleen perunankuoria ja lyijykuulia painoksi.

Kun ajattelee miten huikaita voittoja kuparirutiin myyksiin niittää ja miten sietämättömän pitkä on työpäivä Calumetissa, niin tuleepa mieleen, että olisihan työläisten vaadittava jotakin muutakin kuin penikoita. Olisi vaadittava palkankorotustakin, jota kuparinkaivat vaativat kaikkialla koko maassa. Nyt olisi vaadittava kahdeksan tunnin työpäivää, minimipalkkaa ja järjestymisoikeutta, sillä nyt ne olisivat saavutettavissa ilman suuria mutinoita.

Hävetää lukea uutisia, että työläiset nykyisin vielä ottavat vastaan penikoita ruokajaisina käsistä, nyt jolloin sieltä saisi muutakin. Mutta kun orjat nukkuvat, niin niillä ei ole vaatimuksiaan.

Ero itsevaltiuden ja kansanvallan välillä

Tavantakaa olemme huomauttaneet siitä, että on sulaa petosta meidän vallanpitäjien jaaritella sotaan ryhtymisestä "kansanvallan puolesta", koska he kerran eivät edusta kansanvaltaa omissa maassa.

Ehkä tämä väitteemme vaatii selvittämistä, eivätkä kaikki sitä jo perin pohjin tajua.

Mikä on ero kansanvallan ja itsevaltiuden välillä?

Erutus on se: **että kansanvallassa kansa määrää mitä virkailijain on tehtävä, mutta itsevaltiudessa virkailijat määräävät mitä kansan on tehtävä.**

Siis ero asiassa, vai kuinka? Ja hyvin selvästi lausuttu.

Jos nyt omalta kohdaltamme tahdomme tietää, elämmekö kansanvaltaisessa vai itsevaltiudessa alaisessa maassa, tarvitsee meidän ajatella tuskin kolmea sekuntia.

Meidän kansa ei tahtonut sota. Se ilmaisi tahtonsa virkailijoille. Mutta valtiottomuotomme on sellainen, että virkailijat voivat tehdä mitä tahtovat. He tahtovat sota, ja he pakottivat kansan sotaan vastoin sen tahtoa. He siis määräsivät mitä kansan on tehtävä, eikä kansa saanut määrätä mitä virkailijain oli tehtävä.

Kansa ei hajunnut asevelvollisuutta. Se ilmoitti virkailijoilleen olevansa sitä vastaan. Mutta maamme valtiolaitos on sellainen, että virkailijat saattoivat tehdä mitä he itse tahtivat. Ja he halusivat asevelvollisuutta. He pakottivat kansan asevelvollisuuteen vastoin sen tahtoa.

Voisimme luetella kymmeniä yhtä selviä esimerkkejä. Sillä kaikki käy samaa latua tässä maassa.

Tämä on itsevaltiutta.

Meidän — s. o. Yhdysvaltain kansan — ensimmäisenä tehtävänä on muuttaa tämä itsevaltiutus kansanvallaksi.

Rahakurssin vaihtelua

Viime päivinä on tapahtunut äkkinäinen muutos rahavaihtosuhteissa Europan ja Amerikan välillä. Europalaisen rahan arvo, mitattuna Amerikan dollareissa, on noussut, dollarin arvo Europan rahalla mitattuna, on laskenut. Vielä muutama päivä sitten matkettiin 6 ja puoli markkaa dollarista ja vielä enemmänkin. Eilen matkettiin dollarista 5 markkaa 30 penniä. Tämäkään kurssi ei ole pyysväinen. Se vaihtelee päivä päivältä ja vaihtelun suunta näyttää jatkuvan alaspäin dollarin arvoon nähden.

Jotkut lehdet ovat ilmoittaneet tästä tapauksesta sanoilla: Suomen rahan arvo nousee. Toiset ovat sanoneet päinvastoin: dollarin arvo laskee. Jälkimmäinen sanontatapa on oikeampi. Dollarin arvo laskee. Ja hyvin luonnollisista syistä.

Kurssivaihtelua aiheuttavat eri maiden välisen kaupan ja luvon suhteet. Jos jollakin maalla on hyvin paljon liikesatavia toisesta maasta, niin jälkimmäisen maan liikelaitoksille tuottaa erikoista etua se seikka, että edellisestä maasta puolestaan virtaa rahaa, tämä edellisen maan maksuina saadusta tavaroista tahi muina saatuina. Tämä etu rahavaihdossa ilmenee sillä tavalla, että edellisen maan rahasta maksetaan enemmän jälkimmäisen maan rahassa. Mutta jos edellisen maan liikesatavat toisista maista huomattavasti alenevat, — joka saattaa tapahtua joko edellisen maan vähentyneen viennin, tahi jälkimmäisen maan vähentyneen tuonnin kautta, tahi myös senkin kautta, että jälkimmäiset maat saavat lainoja, joilla ne kuittaavat velkojaan edelliselle maalle, — niin on vaikutus päinvastainen: edellisen maan raha ei ole enää niin haluttua, että siitä kannattaa maksaa tavallisesta kurssisuhteesta poikkeava kurssi.

Sodan aikana ovat Yhdysvaltat muodostuneet koko maailman velkojiksi. Europan maiden teollisuuden ja kaupan, etenkin ulkomaakaupan miltei kokonaan pysähdytyä sodan vaikutuksesta ja Amerikan saatua tilaisuuden varustaa kaikkia sotivaita suunnattomilla tarve-määrillä, muodostui Yhdysvaltain kauppabalanssi — tuomin ja viennin välinen ero — suhteettoman suureksi. Yhdysvaltain hyväksyi. Kun vierailia maille ei ollut enää juuri minkäänlaista saatavia Yhdysvalloista, mutta sen sijaan paljon maksettavia, niin Yhdysvaltain rahaa ei lähtenyt Europan ilman erikoisia "houkutuksia", joi-ksi voimme kuvannollisesti kutsua korkeamman kurssin.

Että tämä suhde on nyt jyrkästi muuttumaisillaan, vain osoittaa, kuinka valtiollinen elämä ei ole muuta kuin taloudellisen elämän heijastus ja kuinka herkkäänä taloudellisen elämän ilmapuntarina on maailman rahavaihto.

Kurssisuhteita määrääviin kauppasuhteisiin tuli jo muutama aika sitten se vaikuttaja, että Europan sotivat maat alkoi-ivat yhä enemmän pyrkiä eroon yhdysvaltalaisista asetehtailijoista, jotka nykivät niiltä huik-

ta hintoja. Europan maissa en-
tistä enemmän ruvettiin itse val-
mistamaan sotatarpeita. Tämä
seikka vaikutti Yhdysvaltain ul-
komaakauppaan siinä määrin
että ennen tämän maan yhty-
mistä sotaan useat sodan aika-
na perustetut asetehtaat lakka-
uttivat toimintansa.

Yhdysvaltain sotaan yhtymi-
sen jälkeen tämä suhde yhä käre-
jisti. Sotatarvetuotto sai
kuudikseen tämän maan, — jota
asertutinaamme juuri toivoivat-
kin. Myös se seikka, että tä-
män maan hallitus otti ruvetak-
seen tilausten välittäjäksi Ameri-
kan ja liittolaismaitten välillä
ja takasi niille parempia maksu-
ehtoja kuin Morganin, vaikutti
siihen, että tämän maan liike-
miesluokan saatavat Europan
suhteellisesti vähenivät.

Tärkeätä osaa on esittänyt se-
kin, että hallituksemme on suo-
ranaisesti antanut rahoja liitto-
laismaille paljon pienemmällä
korolla kuin antoivat pankki-
rimme. Näillä rahoilla on mak-
settu velkoja Yhdysvaltain ase-
kapitalisteille.

Vielä yhtenä tärkeänä tekijä-
nä oli se kahden biljoonan dol-
larin "vapauslaina", jonka täyt-
tämiseksi siirtyi paljon rahaa,
joka tähän asti oli Europan ja
Amerikan välisessä liikkeessä.

Joutumalla sotaan, joka nielee
kymmeniä miljoonia dollareita
päivässä, Yhdysvallat nopeasti
menettävät suhteettoman raho-
voimaylivomansa Europan
nähden. Myös ne joutuvat osa-
vastaajiksi maailman huikkeista
sotavelkoista. Ja onhan meille
luvassa syksyyn mennessä uusi
otettavaksi ajottu sotalaina —
tällä kertaa kolme biljoonaa dol-
laria.

Yhdysvaltain kehuttu hyvin-
vointi — "prosperity" — alkaa
nopeasti sulaa sodan pätsissä.
Pääsemme jälleen tasa-arvoisik-
si sodan kurjistuttamien euro-
palaisen sukulaistemme kanssa. —
Raiv.

tuotantoa mieltään pitää jatku-
vasti käynnissä. Hallitus itse
tunnustaa sen, mutta samalla
jättää välipitämättömästi otta-
matta huomioon, miten rauhal-
lisiä lakkolaisia vainotaan kuin
vesikauhuisia koiria, ja dataan
härkäärsinoin ja kuletetaan
pois työmailta joissa heitä tar-
vittaisi.

Ja kun tällaista välinpitämät-
tömyyttä sanoo luokkahallituk-
sen toimenpiteeksi, niin saattaa
saada sensuurin niskaansa pa-
humattakaan työnantajien san-
tarmeista ja hulikaaneista, jotka
ovat alituisesti niiden kintereil-
lä, jotka toimivat työläisten her-
ättämiseksi valvomaan oikeuk-
siaan.

Hallitus tekisi viisaasti, jos se
murtaisi nämä työnantajien tuo-
menpiteet maan vihollisen avus-
tamiseksi, määräämällä kahdek-
san tunnin työpäivän voimaan.
Silloin jatkuisi tuotanto keskey-
tyttämättä.

Kun tässä tuli mainituksi
saksalaismielisyydestä, niin ol-
jokun edelleen sanottu, että jo-
kainen työnantaja joka kieltäy-
tyi antamasta työläisilleen nyt
kahdeksan tunnin työpäivää, pal-
kankorotusta ja järjestymisoike-
utta, avustaa saksalaisten asiaa,
saamalla aikaan tuotannon sa-
auksen täällä. Työläiset eivät
vaadi työneisäystä, ne vaativat
vain itselleen eräitä oikeuksia
jotka kuuluvat kaikille ja joita
työnantajat ovat aina nauttineet,
mutta joita ei työläisille ole vielä
annettu.

Yleisiä uutisia

Seattlen kaupunki vaatii raitiotietä huostaansa

(Jatkoa ensimmäiseltä sivulta)

ki ottamaan raitet ja vaunut
huostaansa ja harjoittamaan liik-
kennettä raitioiteilla. Kaupun-
gin lakimies Harmon on saanut
tehtäväkseen tutkia voimassa o-
levia lakeja, mitä tieä olisi toi-
menpantavissa.

Tacoma, Wash., 18 p. heinäk.
— Raitiotielakko on ennallaan.
Keskiviikkona, 17 p:nä, kompani-
a sai kymmenen vauhua liik-
keelle eri linjoilla. Oli joitain
raukkoja, entisiä kaaramiehiä,
jotka menivät kulettamaan van-
nuja dollarin tuntipalkalla. Mut-
ta tyhjänä ne näkyivät kulke-
van. Ei ollut kun moottori-
mies, konduktööri ja ylimääräi-
nen poliisi. Eipä viitsisi ajaa
skääppivaunussa kun on mitaa-
nkin ajoneuvoja. Ei Tacomassa
tarvise kävellä pitkää matkaa
nykykaikaan, sillä jokainen si-
vulkevan auton ajuri kysyy jo-
koo haluaa kyytiä. Siis kulke-
maan päästään, vaikka T. R. P.
kompania ei runnaakaan vau-
nujaan. Se on oikein hauska
katsella, kun niin harvat käve-
levät työhön ja pois, vaikka on
raitioiteilijenne seisautuksessa.
Kaikki isot liikehuoneet kuljet-
tavat työläisensä työhön ja työ-
stä kotiin, siksi raitiotietöy-
läisillä on hyvä toivo voittoa
mitä he vaativat. Tiistaina kä-
vivät Milwaukee R. Co. n pa-
jatyöläisten järjestön edustajat
majuri Fawcetin ja valtuoston
puhella vaatiin, että kaupungin
valtuusto pakottaisi raitiotietöy-
hön kulettamaan vaujujaan union
miehillä ja keskiviikkona kävi-
vät N. P. R. Co. n pajatyöläisten
järjestön edustajat muistut-
tamassa kaupungin virkailijoita
keitä he palvelevat. Satiin niit-
ten edustajien mukaan kaupun-
gintalolle. Yksi edustajista, ma-
siniisti R. Boman, syytti heti po-
liisipäällikkö Smithä siitä, että
hän on raitiotieyhtiön puolella.
Poliisipäällikkö koetti puolustaa
itseään kaikin keinoin. Sanoi
olevansa myötätuntoinen järjes-
tyneelle työväestölle ja sanoja
olleensa union mies 20 vuotta
takaperin. Edustaja Thompson
sanoi hänelle, että jos olet ollut
unionmies 20 vuotta sitte, niin
siitä ei kannata kerskua, vaan
jos olet nyt unionmies, niin et
halua ajaa skääppien kuletta-
massa vauvussa. Kaupungin la-
kimies, Harmon, sanoi tekevänsä
mitä voi työläisten hyväksi.
Keskiviikko-ilalla oli unionien
keskusteluiltoja yhteinen iso
kokous, jossa keskusteltiin myö-
tätuntouslakkoon menosta. En
ole saanut kuulla, mihin tulok-
seen pääsivät.

Tänään näin kannettavan lak-

Sotaväkeä lähetetty Aberdeeniin

(Jatkoa toiselta sivulta)

untiseksi, joka oli tärkein työ-
läisten vaatimus. Työläisiä oli
puhuttu yksiyksisesti. Oli lu-
vuttu nostaa palkkoja, ja oli pe-
loitetu, erittäinkin paikkakunta-
laisia, työpaikkansa menettämi-
sellä y.m. tavallisilla herrojen
jutuilla, mutta mikään ei aut-
tanut. Työläiset pysyivät yksi-
mielisesti vaatimuksissaan, väik-
kä lakkolaiset ovatkin, ainakin
enemmistö, järjestymättömiä. Jo
saman päivän iltapäivällä työ-
seisauttaa Black Diamond Ltry.
Co:n saha, kun edellämainitun
lakon takia lopetti tukit. On väi-
keä sanoa vielä, tulevatko sa-
hatyöläiset yhtymään metsätyö-
läisten vaatimuksiin, vai odotta-
vatko vain tukkia, sitten pala-
takseen entisillä ehdoilla työhön.
Näistä enempi siten kun näen
mihiin suuntaan asiat kehittyvät.
—F.M.

Lakko Raymondissakin.

Raymond, Wash., 20 p. heinäk.
— Päretyöläiset ovat olleet
täällä lakossa maanantaista
saakka ja sahamyölyjen työläiset
alkoivat lakon myöskin vaatii
8-tunnin työpäivää. Kaikki sa-
hamyölyt ovat seisautuksessa sa-
moin kuin muutkin puutavara-
jalostuslaitokset.

Mellakat jatkuvat Pietarissa

(Jatkoa ensimmäiseltä sivulta)

innokkaasti rauhian agitatorien
ajanut sosialisti Ljening olisi
Saksan hallituksen palkkalista-
la. Erään luutnantti Ermankon
väitetään tehneen tunnustuksen,
jossa paljasti Saksan asiamiehen.
Ljeningin väitetään olevan poe-
sa Pietarista.

Suuri joukko väliaikaista hal-
litusta vastaan kapinayritykseen
osallisia sotilaita on vangittu.
Meteleihin pääasiassa syyllisinä
pidetään Pawloskin krenatööri-
komppania, jotka olivat mää-
rättyä hototettavaksi septähden,
että kieltäytyivät lähemästä so-
tarintamaan. Heihin liittyi pian
noin 4,000 yli 40-vuotiaasta sotii-
lasta, jotka olivat anoneet sota-
ministeriltä sotapalveluksesta
vapauttista ja joitten anomuk-
sen Kerensky oli hyljännyt.

Lontoo, 19 p. heinäk. — Reu-
terin toimisto on Pietarista sa-
anut sähkösanoman, jossa ilmoi-
tetaan, että siellä juuri tapah-
tuneissa katukahakoissa on sa-
nut surmansa taikka haavoittu-
nut yhteensä noin 500 henkeä.

Suuria katutaisteluita Lissabonissa

Lissabon, Portukaali, heinäk.
18 p. — Portukaalin pääkaupunki
on tällä kertaa mellakoitten ja
katutaisteluitten rantelemana.
Kaikkialla koettavat poliisit ase-
voimalla kukistaa levottomuuksia.
Tänään räjäytettiin useissa
kohdoin kaupunkia katuvaujuja
ilmaan pommilla, jolloin useita
kuoli ja haavoittui. Samaten val-
liseen levottomuuksissa kaikissa
Portukaalin suurimmissa kaup-
ungeissa. Rauhottomuukseen
aihattajana on tyytymättömyys
hallituksen ja oleviin oloihin.

Kolme kuollut kuumuuteen Californiassa

Johnstown, P., heinäk. 19 p.
— Ebensburgin vankilassa tun-
nusti tälläkäläinen liekkimies, George
Tompkins, murhanneensa liek-
ketoverinsa, Edmund Humphriesin,
tämän vaimon ja 15 vuoti-
aan pojan ollessaan heidän kans-
saan autoajohdilla. Murhan tarkoi-
tukseksi hiene ollut anastaa vi-
teinen kivihiilen välityslieki-
omien nimiin.

Suffragettinaiset eivät hyväksy Wilson'in armahdusta

Washington, heinäk. 19 p. —
Tänään armahti presidentti Wil-
son niitä 16 suffragettinaista,
jotka pari päivää sitten tuomit-
tiin 60 vuorokaudeksi työhuo-
neeseen "mielienosotuksen toi-
menpanemisesta Valkealle ta-
lolle." Wilson antoi kaikille tuo-
mittuille täydellisen anteeksian-
non.

Armahdus ei kelpaa.
Washington, heinäk. 19 p. —
Kaikki 16 äänioikeusnaista, joi-
le presidentti Wilson soi ar-
mahduksen tänään, kieltäytyivät
hyväksymästä sitä ja ottamasta
sitä vastaan, asiasta kuultuaan.
Tämä mielenosotus on saattanut
vankilaneuvoston ymmälle, sillä
nyt on edessä kysymys siitä,
ajataanko nämä 16 suffragettia
vastoin tahtoaan pois työhuo-
neesta ennenkuin heidän rangaik-
tusaikansa päättyy, vai pidetään-
kö heidät vankilassa vastoin
presidentin armahdusta.

Sota käynnissä

Pietari, 19 p. heinäk. — Viral-
lisesti on ilmoitettu, että venä-
läiset ovat valanneet takaisin
saksalais-itävaltalaiselta sotaväel-
tä Novitsan kylän, Lomitsa-
joella. Taistelun vallitessa otit-
vat venäläiset koko kylän hal-
tuunsa, mutta etumaiset joukot
kärsivät niin ankanan miehuu-
den, että ainoastaan kylän itäi-
nen osa jäi venäläisten käsiin
lopullisesti.

Berlin, 19 p. heinäk. — Tykki-
taistelu Riigan, Väänänlinnan ja
Smörgerin tienoilla on kiihty-
nyt, niin on sotaministeristö il-
moittanut.

Pariisi, 19 p. heinäk. — Sota-
ministeristö on ilmoittanut, että
ranskalaiset ovat väkiryntäköllä
valloittaneet saksalaisten takai-
sin Verdunin luoteisella puolel-
la, Le Mort Hommen kukkulal-
la, olevia juoksuhautoja, jotka
asketain joutuivat saksalaisten
käsiin.

ROGUE RIVERIN KALAS- TAJAT LOPETTANEET LAKON.

Marshfield, Ore., heinäk. 19
p. — (U. P.) Rogue Riverin
kalastajien lakko on päättynyt
keskettävään joiakin päiviä. Mie-
het palasivat työhön osaksi jo
viime lauantaina entisillä eh-
doilla. Sekä kalastajat että
kannatusyhtiöt kärsivät melko-
isia tappioita, sillä parhaillaan
on kesäkauden paras kalastus-
aika.

Tehdyn sopimuksen mukaan
tullaan nuottakalastus tämän
vuoden ajaksi ja tulevaisia vuo-
deksi poistamaan, kunnes asi-
asta ratkaistaan yleisäänestyk-
sellä lopullisesti.

Tytöt tärvelleet poikain lakon

North Yakima, Wash., heinäk.
19 p. — Tänään teki parikym-
mentä North Yakimain kannu-
tuslaitoksessa työskentelevä lak-
kon vaatien parempaa palkkaa.
Heidän lakkonsa meni kuitenkin
vikaan kun samanikäiset tytöt
menivät rikkureiksi. Pojat ero-
tettiin yhtiön palveluksesta ja
työistä tuli vakinaisia työläisiä
heidän tilalleen.

KANSANKIRJEITÄ

WASHINGTON

TACOMA.
S. s. osaston johtokunta pyy-
detään saapumaan töv. J. W.
Allin' asunolle sunnuntai-
heinäkuun 22 p:nä klo 7 illal-
la päättämään mita voimme sa-
da Toverin Kymmenvuotisju-
kaisuun.
P. L.

OREGON

PORTLAND.

Hieman vastinetta sille heinäk.
5 p. Toverissa oleeeseen
Portlandin kirjoituksen, jossa
ehkä minua haukutaan sen joh-
dosta, että työskenteleminen Wila-
mette Iron and Steel Works'
issa.

Kuulehan sinä s. sinä isket
huonoon palkkaan, kun itsek-
in tunnustat että työpaikka missä
minä työskentele, on ollut lak-
koilassa jo kohta vuoden.

Sinä, minäkin kaikki toisetkin
portlandilaiset, tiedät, että mai-
nitti työpaikka on käynyt täy-
dellä voimalla 3-lla vuorolla jo
ennen minua, sillä minä olen ol-

lut siellä vasta toista kuuta.

Mainitulla työpaikalla sanovat
työskentelevän nykyään noin
850 miestä, joista noin puolet
union miehiä, jonka sinäkin
luultavasti tiedät.

Samalla sinä tiedät että tässä
kaupungissa ovat kaikki rauta-
sapat avonaisia ja olleet lakko-
tilassa jo kymmenkunta vuotta,
joka on allekirjoittanutkin pi-
dättänyt niihin menemästä,
vaikka olenkin jonkun verran
ammattitaitoinen.

Olen koettanut odottaa ja kat-
soa tuleeko siitä selvää koskaan,
mutta ei vaan näy tulevan. Lak-
kot jäävät aina sopimatta ja työ-
läisten täytyy mennä takasin jo-
ko samaan tahi toiseen lakon-
alaiseen palkkaan. Asian näin
ollen ei minun tuntoani ensi-
kään vaivaa että olisin tehnyt
vääriin mennessäni työhön mai-
nittuun palkkaan. Se on ikävä
etteivät unionit eikä muut jär-
jestöt ole saaneet asioita parem-
malle kannalle kuin mitä ne nyt
ovat, mutta minä yksilönä en
voi sitä auttaa.

Nyt sinä s. työskentelet itse-
kin avonaisissa työpaikoissa.
Etkö sinä häpeä niinkin radi-
kaalisena ja kulojen mukaan
"tuplajuulaisena"? Miksi et
työskentele union palkkoissa?

Sinä käskit minun hävetä
raukkamaisuuttani.

Raukka on ole koskaan ollut,
joten ei ole syytä häpeään, enkä
usko toistenkaan asioita seurann-
neiden ihmisten tekoani tuomit-
sevan, ainoastaan sinä voit sen
tehdä, muun puutteessa.

Asian selvytyksestä, Portlandis-
sa, Ore. 14 p. heinäk. 1917.
D.

Kuusi kuukautta Uralin vuoristossa

Suomalaisen rautakouran koke-
muksia. — Lähtömmät
ja alkumatka.

Lokakuun 20 p:nä, 1916, kir-
joitti 16 metallityöntekijää kuu-
den kuukauden työopinuksen e-
rään venäläis-englantilaisen vuo-
rikoillisuustyön kanssa. Täne-
kin Suomen pääkaupunkien oli
saapunut tämän yhtiön edustaja,
joka suomalaisen vuori-insinööri,
että metallityöntekijän liiton
kansliassa selvitti minkätähden
saottu yhtiö haluaa työläisiä
viellä palvelukseensa. Ehdot,
jotka luvat, olivat parempia,
kuin ennen samanlaiset "värä-
rit" olivat luvanneet, minkä
vuoksi useat epäilivätkin, ettei
niillä tulla täyttämään. Palkka-
ehdot olivat 250 ja 275 ruplaa
kuukaudessa, venäjää taifaville
25 ruplaa enemmän, vapaa asu-
to, lämpö ja valo ja lupaus, et-
tei yhteen huoneeseen sijoiteta
useampaa kuin kolme miestä.
Vapaa rautatiematka toisessa
luokassa Helsingistä Jekaterin-
burgin kaupunkiin Uralissa sekä
siitä hevoskyydillä määräpaik-
kaan n. 5—6 tunnin matka. Työ-
aika ei voinut tämä insinööri
tarkoin määrätä syystä, ettei hän
ollut verstailla, vaan kaivoksilla.
Kuitenkin vakuutti ettei pitem-
piä kuin 10 tuntia muina päivi-
nä eikä lauantaisin 8 tuntia
pitempää työpäivää tule olemaan.
Sunnuntai ja kaikki suomalaiset
juhlapäivät ovat vapaat sekä yli-
työstä 50 pros korotus. Kaikista
matkapäivistä luvatkin puoli
palkkaa sekä viisi ruplaa ruoka-
rahaa. Kuuden kuukauden kul-
uttua samoin matka takaisin.
Ruokalojen entisellään pitämi-
siksi lupautui yhtiö kustanta-
maan vapaan matkan keittäjälle,
joka työtehtäjä itse saavat
valita ja palkata. Eräällä tove-
reista olikin venäjänkielen taitoi-
nen naishenkilö tiedossa, joka lu-
pautui matkalle lähtemään. Kun
kaikki alkuvälitukset oli saatu
kuntoon, lähdettiin matkalle Hel-
singistä 29 p:nä lokakuuta ilta-
junalla. Viisi toveria, jotka oli-
vat multa palkkankunnilta, yhtyi
matkan varrella samaan junaan
sekä eräs "praktikanti", joten
Pietarint asemalla oli koko seurue
koossa. Samana päivänä oli
määrä jalkaa matkaa Nikolain
asematla Venäjän poljoista rautati-
etä Jekaterinburgiin. Tähän
asti oli kaikki mennyt hyvin, oli
saatu Suomen asemalla vähän
"fokskottia", joten joku tove-

TOIMITTAJA HALUTAAN

Henkilö, joka kykenee kunnolli-
sesti toimittamaan yleisiä uutisia etu-
päässä englanninkielisten uutislah-
teitten mukaan, saa palkan Toveris-
sa. Hakijan tulee olla selvillä Ameri-
kan työväenliikkeen eri vaiheista ja
kyetä holtamaan tehtävänsä siten
kuin työväenliikkeen edustajalta va-
ditaan. Hakemukset ja palkkavaati-
mukset ovat lähetettävät ennen elo-
kuun kymmenettä päivää, ja palkka
tätetään niin pian kun kunnollisia
hakijoita ilmenee.

Toverin johtokunta.